

1945: Bevrijding Beusichem groots gevierd op Koninginnefeest

‘Alles wat doorstaan is, werd uitgebeeld in de optocht en spelen’

We schrijven 31 augustus 1945. Een indrukwekkende toespraak van burgemeester van Mourik (zie onder). Er waren 2 dagen feest met dansen op de Markt in Beusichem. Daar was een optocht en openluchtspelen. Veel werd nagebootst wat in de oorlog was doorstaan. Dat was nog lang niet alles bij de eerste bevrijdingsherdenking in 1945 in Beusichem. Bij dat alles valt de liefde voor het koningshuis op. Wilhelmina was immers ook nog altijd gravin van Buren. ***(Bij dit verhaal zijn bij gebrek aan Beusichemse foto's archiefbeelden van elders gebruikt om de sfeer te schetsen).***

vangenschap van een inwoner van de gemeente Beusichem na het maken van een vrijheidsteken. Er wordt de spot gedreven met de Duitsers in een optocht. Zo wordt in voorstellingen van de optocht gesproken over stelende Duitse soldaten (ze noemden dat blijkbaar organiseren), over Mussert in een hooiberg, Mussert in een kooi. Ook het noodhospitaal in Beusichem is onderwerp van één van de optochtwagens. Op de Markt werd een overval nagespeeld door de Binnenlandse Strijdkrachten op een distributiekantoor. De koningsgezindheid droop er vanaf met een trouwplechtigheid tussen een boerin (Van Oranje) en boer (Van Nassouwe). In de raadzaal van het gemeentehuis op de Markt werd de plechtigheid volbracht. Deze beschrijving van de festiviteiten slaat op de tweede dag

De twee dagen begonnen in de kerk van Beusichem waar dominee Klaar ook al de liefde voor het Oranjehuis bevestigde. "Vorst schetste hij de verhouding van het Graafschap Buren,

Het Koninginnefeest in Beusichem op 31 augustus 1945 moet een geweldig evenement zijn geweest van twee dagen uitbundig feest. De evacuees en ingekwartierde soldaten waren vertrokken. De mensen hadden het leven weer voorzichtig opgepakt en beleefden hun vrijheid. In de Culeborgsche Courant van 6 september 1945 staat een uitgebreid verslag. Daarin staan de namen van de drie gevallen in de oorlog in de gemeente Beusichem, er wordt gerept over het ge-

Zo moet de optocht in Beusichem er ook uitgezien hebben, dit is een archieffoto uit Culemborg van de herdenkingstocht.

www.beelddbankwo2.nl

waarvan ook Beusichem deel uitmaakt, tot het Huis van Oranje. De graven en gravinnen van Buren hebben na eeuwen nog hun stempel op deze streek gedrukt."

Na de kinderspelen op de Markt in de middag, was 's avonds de beurt aan twee voetbalelftallen die gekostumeerd aantraden. "Deze komisch aangekleede voetballers, waaronder zelfs een babyvoetballer met verpleegster, trokken de belangstelling van geheel de bevolking." Het muziekcorps Excelsior gaf 's avonds een concert in de muziektent op de Markt. "In de zalen van de verschillende café's konden de danslustige paartjes zich nog vele uren vermaken."

Archiefbeeld gekostumeerd voetbal. Historische vereniging Maarn.

Dit is de indrukwekkende, koningsgezinde toespraak van burgemeester Van Mourik, die zelf tijdens de oorlog in Kamp Amersfoort had gezeten, maar vluchtte en gedwongen was onder te duiken.

"De oranjezon schijnt weer. Wat een blijdschap. Wat een bloemen en wat een arbeid. En wat hebben wij naar dezen dagen verlangd, met een intens verlangen. En toen ik dan ook hedenmorgen in deze schitterend versierden optocht en alles vreugde om mij heen, door de gemeente reed, kwamen onwillekeurig de woorden in mijn gedachten van het lied dat Nederland zong op diens 30sten April 1908, bij de geboorte van onze Kroonprinses, Prinses Juliana.

'Mogen wij de groote verantwoordelijkheid op ons nemen, dat hun offer niet tevergeefs is gebracht.

'Nu de dag is aangebroken waarnaar Neer-

landsch volk verlangt' Waarnaar verlangde het Nederlandsche volk in die dagen? Naar de geboorte van een telg uit het huis van Oranje, opdat de troonopvolger in den lijn der afstamming van Koningin Wilhelmina, Prinses van Oranje, in de toekomst verzekerd zoude zijn. En waarnaar verlangde het Nederlandsche volk in de jaren 1940-1945? Dat het vrede zou worden op deze wereld en dat de rust en welvaart zouden wederkeeren en daarmee voor ons land onverbrekkelijk verbonden, dat Koningin Wilhelmina, dat het Huis van Oranje zou wederkeeren op Vaderlandschen bodem. Want de 'V' die hier voor mij is aangebracht, het symbool van Vrede, Vrijheid, Victorie, is voor ons Nederlanders dan ook één met het Huis van Oranje.

En eindelijk is dan deze dag voor ons aangebroken. Vele offers heeft dit gekost en wij willen dan ook op dezen dag tezamen met grooten eerbied gedenken allen, die het grootste offer, dat een mensch kan brengen, het offer van zijn leven, in deze strijd hebben gebracht en die het voor ons mogelijk hebben gemaakt dezen dag te vieren. Ook onze gemeente kent ze. En ondanks deze feestvreugde, ja juist te midden van deze feestvreugde, wil ik deze voor u noemen: Theo van den Hurk, viel te Utrecht, te midden van zijn makkers voor de vrijheid van zijn land; Fier van Asch liet in een

Duits concentratiekamp zijn leven, door den misdadigen vijand vermoord, terwijl ook Johan Pieter van Mourik, ver van zijn ouders en familie is gestorven na door den vijand te zijn opgejaagd en achtervolgd. Mogen wij de groote verantwoordelijkheid op ons nemen, dat hun offer niet tevergeefs is gebracht.

En nu dames en heren, nu vraagt de wereld, nu vraagt ons Vaderland weer onze volle energie en activiteit voor den wederopbouw, voor de herrijzing van ons land en volk. Velen zijn na deze vijf oorlogsjaren uit hun evenwicht geslagen, zij zoeken hun weg en zij kunnen hun houding nog niet bepalen. En weer is het die groote centrale figuur in Nederland, Koningin Wilhelmina, die ons ook in deze het voorbeeld geeft. Zij, een vrouw van 65 jaaren, met vijf zeer zware en moeilijke jaren achter den rug, teruggekeerd in haar land, geeft zich weer terstond met volle kracht aan haar arbeid. Zij laat ons direct weer zien, dat ondanks het vele dat misschien nog niet geheel recht is, het leven diepere waarden heeft. En met de door haar gekozen regering, gaat zij aan het werk, het gekozen doel voor oogen. Mogen ook wij allen tezamen, een eendrach-

telijk geschaard om Hare troon en haar regering aan den wederopbouw van ons land onze beste krachten geven, los van onze persoonlijke belangen en eischen, maar alleen gericht op datgene wat ons volk en ons Vaderland van ons vragen gericht naar het voorbeeld dat Koningin Wilhelmina ons geeft. Moge ik deze morgen besluiten met het aanheffen van een driewerf Hoera op onze Koningin.”

Archiefbeeld van een herdenkingsoptocht in 1945 in Arnhem.

